Lietas Nr. 132049213
Lietas arhīva Nr. 104AA-0196-14/24

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2014.gada 24.martā

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese Z.Lagzdiņa,

tiesneses S.Amola un S.Gļazere

izskatīja rakstveida procesā administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar /pers. B/ iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2013.gada 13.novembra spriedumu, un

konstatēja:

2013.gada 10.oktobrī Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes Patruļpolicijas Ceļu policijas bataljona jaunākais inspektors /pers. A/ sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. PA 959135 par to, ka 2013.gada 10.oktobrī plkst. 00.20 /pers. B/ vadīja transportlīdzekli „Mitsubishi Galant", ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/, Rīgā, pa Salaspils ielu no Lokomotīves ielas puses Lomonosova ielas virzienā. Vadītājs atteicās no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai. Atbildība par pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{15}panta astotajā daļā (lietas 3.lapa).

Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2013.gada 13.novembra spriedumu (turpmāk tekstā – Spriedums) /pers. B/ atzīts par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, kas paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{15}panta astotajā daļā, un sodīts ar administratīvo arestu uz 10 (desmit) diennaktīm, naudas sodu Ls 900,00 (deviņi simti lati), atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem. Administratīvā aresta izciešanas termiņu noteikts skaitīt no aizturēšanas brīža. /pers. B/ uzlikts par pienākumu 30 dienu laikā no dienas, kas spriedums stājies spēkā, segt izdevumus, kas saistīti ar narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu noteikšanas pārbaudi – Ls 22,00 (divdesmit divus latus) (lietas 37. – 40.lapa).

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

Pirmās instances tiesa, izvērtējusi pierādījumus lietā to kopumā un savstarpējā saistībā, t.i., liecinieku /pers. E/, /pers. F/, /pers. A/ liecības, 2013.gada 10.oktobra transportlīdzekļa vadītāja nosūtījumu uz medicīnisko pārbaudi, 2013.gada 10.oktobra medicīniskās pārbaudes protokolu Nr. 6087, /pers. E/ ziņojumu, atzinusi, ka tie pierāda /pers. B/ vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, kāds paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{15}panta astotajā daļā, un ir pamats viņa saukšanai pie administratīvās atbildības.

Tiesa atzinusi, ka lietā viennozīmīgi nodibināts, ka /pers. B/ protokolā norādītajos apstākļos vadīja transportlīdzekli un atteicās no medicīniskās pārbaudes. Medicīniskās pārbaudes rezultātā konstatēts, ka /pers. B/ atrodas alkohola reibumā - ārsts narkologs minēto secinājis pēc klīniskām pazīmēm, kādas izklāstītas medicīniskās pārbaudes protokolā Nr. 6087.

Tiesa norādīja, ka neapšauba medicīniskās pārbaudes procedūras atbilstību Ministru kabineta 2008.gada 2.jūnija noteikumu Nr. 394 „Alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes pārbaudes kārtība" prasībām.

Nosakot sodu, tiesa ņēmusi vērā Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 32.pantā noteiktās prasības.

Par /pers. B/ noskaidrots, ka viņš strādā SIA /Nosaukums B/, pozitīvi raksturots no darbavietas, viņam ir pastāvīgi ienākumi. No CSDD datu bāzes izdrukas redzams, ka /pers. B/ izsniegta autovadītāja apliecība Nr. /numurs/, kas derīga līdz 2021.gada 30.decembrim.

Atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus lietā tiesa nav konstatējusi.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 274.pants nosaka, ka lietā pieņemtajā lēmumā jāizlemj jautājums par izņemtajām mantām un izdevumiem, kas saistīti ar alkohola koncentrācijas, narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaida konstatēšanai veiktajām pārbaudēm.

Tiesa atzinusi, ka /pers. B/ izņemtā autovadītāja apliecība Nr. /apliecības numurs/ nosūtāma Ceļu satiksmes drošības direkcijai.

Saskaņā ar Satversmes tiesas 2013.gada 24.oktobra spriedumu lietā Nr. 2012-23-01, /pers. B/ izņemtā automašīna „Mitsubishi Galant", ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/, kas nodota glabāšanā valsts aģentūrai „Nodrošinājuma Valsts aģentūra", nekavējoties atdodama atpakaļ tā īpašniekam.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 258.panta otro daļu persona, kurai uzlikts administratīvais sods, Ministru kabineta noteiktā kārtībā sedz izdevumus, kas saistīti ar alkohola koncentrācijas, narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaida konstatēšanai veiktajām pārbaudēm. Tiesa atzinusi, ka /pers. B/ uzliekams pienākums segt Ls 22,00 par pārbaudi alkohola koncentrācijas noteikšanai bioloģiskajās vidēs, iemaksājot tos Valsts policijas norādītajā kontā, vienlaicīgi informējot par lēmuma piespiedu izpildi, ja labprātīgi netiks segti lēmumā norādītie izdevumi.

Par minēto Spriedumu /pers. B/ iesniedza apelācijas sūdzību, norādot, ka uzskata to par nepamatotu sekojošu apsvērumu dēļ:

uzskata, ka lietā nepieciešams noskaidrot, vai policijas darbinieki viņa automašīnu apturēja saskaņā ar spēkā esošajām tiesību normām, un vai piedāvājums alkohola koncentrācijas noteikšanai ir bijis saskaņā ar tiesību normām.

Norāda, ka sprieduma motīvu daļā iztrūkst argumentācijas, kādēļ liecinieku liecībām tiek piešķirta lielāka ticamība nekā viņa paša liecībām.

Uzskata, ka liecinieka /pers. E/ liecības spriedumā ir atreferētas nekorekti, jo /pers. E/ neliecināja, ka viņa, /pers. B/, vadītā automašīna būtu veikusi manevru 301.ceļa zīmes darbības zonā, liecinieks norādījis vien uz to, ka /pers. B/ vadītā automašīna grasījās veikt šādu manevru, līdz ar ko ir vērtējama atšķirība no laicīgas savas kļūdas pamanīšanas un likuma pārkāpuma izdarīšanas, jo viņš, /pers. B/, savu kļūdu laicīgi pamanīja un manevru pārtrauca.

Norāda, ka ir nesakritības starp policista P.Panova dienesta ziņojumā minēto un liecinieka /pers. A/ liecībām par to, ka it kā viņš, /pers. B/, ir izteicies par to, ka lietojis alkoholu. Ņemot vērā šīs pretrunas, uzskata, ka šāda situācija nav pastāvējusi un viņš neko nav minējis par alkohola lietošanu. Uzskata, ka policijas darbinieki ir mēģinājuši saskaņot savas liecības, lai varētu mēģināt pierādīt to, ka no viņa automašīnas ir nākusi alkohola smaka.

Norāda, ka tiesa nepamatoti ir vērtējusi kritiski viņa sniegtās liecības, jo viņš sniedz liecības no sava skata punkta (redzējuma), tāpat kā to dara policijas darbinieki.

Uzskata, ka tiesas sēdē netika iegūti neapgāžami un likumam atbilstoši pierādījumi par to, ka viņš ir vadījis automašīnu alkohola reibuma stāvoklī.

Norāda, ka policijas darbinieki nav veikuši automašīnas apstādināšanu, jo tā stāvējusi ceļa malā, turklāt, policijas darbinieki neminēja kā apturēšanas iemeslu kādu ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu. Uzskata, ka nav iespējams fiksēt administratīvo pārkāpumu, ja sākotnēja iestādes (policijas darbinieku) darbība veikta prettiesīgi.

Sūdzības iesniedzējs atsaucas uz Administratīvā procesa likuma 10.pantu.

Norāda, ka tiesību normas neparedz tiesības policijas darbiniekiem bez redzama iemesla apturēt transportlīdzekli un pārbaudīt vadītāja dokumentus, kā arī veikt citas darbības, ja apturēšanai nav bijis tiesiska pamata.

Sūdzības iesniedzējs citē likuma par policiju 5.panta pirmo daļu, 12.panta pirmās daļas 18.punktu, un norāda, ka no minētā secināms, ka policijas darbiniekam ir tiesības apturēt transportlīdzekli divos gadījumos.

Lūdz atcelt kā nepamatotu 2013.gada 10.oktobra protokolu lietā Nr. PA959135.

Izvērtējot apelācijas sūdzībā norādīto un ievērojot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{20}panta pirmās daļas nosacījumus, Krimināllietu tiesu kolēģija (turpmāk – tiesu kolēģija) secina, ka apelācijas sūdzības iesniegšanas kārtība ir ievērota un saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{21}panta nosacījumiem apelācijas sūdzība apgabaltiesā ir izskatāma rakstveida procesā.

Apstākļus, kas liecinātu par nepieciešamību apelācijas sūdzību izskatīt tiesas sēdē, tiesu kolēģija nekonstatē.

Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi sūdzībā norādītos argumentus, tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas Spriedums ir likumīgs, pamatots un atstājams negrozīts, bet apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – arī Latvijas APK) 289.^{21}panta un 289.^{22}panta nosacījumiem apelācijas instances tiesa ievēro šī kodeksa divdesmit trešajā „a" nodaļā noteikto tiesvedības kārtību un taisa nolēmumu administratīvā pārkāpuma lietā atbilstoši minētās nodaļas prasībām.

Saskaņā ar Latvijas APK 289.^{13}panta trešo daļu, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Tiesu kolēģija, izvērtējot Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas Sprieduma motivāciju, atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi un vispusīgi izvērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, līdz ar to tiesu kolēģija saskaņā ar Latvijas APK 289.^{13} panta trešo daļu pievienojas pirmās instances tiesas Spriedumā ietvertajam pamatojumam un izvērstāku argumentu izklāstu šajā sakarā nenorāda.

Latvijas APK 243.pants noteic, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata institūcijas (amatpersonas) likumā noteiktajā kārtībā nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Šos faktus konstatē ar protokolu par administratīvo pārkāpumu, pie administratīvās atbildības sauktās personas paskaidrojumiem, citu personu paskaidrojumiem un liecībām.

Minētā panta ceturtā daļa nosaka - ja vien administratīvā pārkāpuma lietvedībā netiek pierādīts pretējais, bez papildus procesuālo darbību veikšanas par pierādījumu uzskatāmas ziņas par faktiem, kuras administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī administratīvā pārkāpuma protokolā ir fiksējusi amatpersona.

Latvijas APK 244.pants noteic, ka institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Tiesu kolēģija atzīst, ka lietas materiālos esošie pierādījumi ir pietiekami un atzīstami par pieļaujamiem, lai nešaubīgi apgalvotu, ka /pers. B/ ir pamatoti saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 149.^{15}panta astotās daļas.

Tiesu kolēģija secina, ka /pers. B/ vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā ir pierādīta, vērtējot visus lietā esošos pierādījumus kopumā. Pirmās instances tiesa ir vērtējusi lietā esošās ziņas, kas izriet no pārkāpēja paskaidrojumiem, kopsakarā ar citiem pārējiem administratīvās lietas materiāliem un devusi savus secinājumus par to pieļaujamību, ticamību un attiecināmību, kas ir pietiekami, lai novērstu jebkādas šaubas, un tiesu kolēģija pilnībā pievienojas šiem secinājumiem.

Pirmās instances tiesa pareizi ir piemērojusi administratīvo sodu, izvērtējot visus apstākļus, atbilstoši Latvijas APK 32.panta pirmajai un otrajai daļai, tostarp, arī izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Tiesu kolēģija uzskata, ka /pers. B/ piemērotais sods ir samērīgs ar administratīvā pārkāpuma smagumu un bīstamību, un ir izvēlēts atbilstoši likuma prasībām, ievērojot Latvijas APK 149.^{15}panta astotās daļas sankcijā paredzēto sodu.

Tiesu kolēģija secina, ka nevienu jaunu apstākli vai pierādījumu, kas attiecas uz faktiskajiem pārkāpuma apstākļiem un būtu par pamatu likumīga Sprieduma atcelšanai, sūdzības iesniedzējs nav norādījis, bet sūdzības iesniedzēja nepiekrišana tiesas pierādījumu vērtējumam nevar tikt uzskatīta par likuma normu pārkāpumu un būt par pamatu Sprieduma atcelšanai.

Papildus par apelācijas sūdzības argumentiem tiesu kolēģija norāda turpmāk minēto.

Latvijas APK 149.^{15}panta astotā daļa paredz administratīvo atbildību par atteikšanos no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai, narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmes pārbaudes.

Tiesu kolēģija secina, ka, lai konstatētu, ka /pers. B/ izdarīja viņam inkriminēto administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts Latvijas APK 149.^{15}panta astotajā daļā, nepieciešams konstatēt divus priekšnoteikumus, proti, ka viņš bija transportlīdzekļa vadītājs un ka viņš bija atteicies no likumā paredzētās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai.

Kā redzams no apelācijas sūdzības, /pers. B/ faktiski apstrīd to, vai policijas darbinieki automašīnu apturējuši saskaņā ar spēkā esošajām tiesību normām, un vai alkohola koncentrācijas noteikšanas piedāvājums bija saskaņā ar tiesību normām.

Tiesu kolēģija konstatē, ka lietā nepastāv strīds par to, ka /pers. B/ vadīja transportlīdzekli administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajā laikā un vietā. Minētais apstiprinās ar administratīvā

pārkāpuma protokolu Nr. PA 959135 un policijas vecākā inspektora P.Panova ziņojumā norādīto informāciju, ko tiesu kolēģijai nav dibināta pamata apšaubīt.

Vērtējot sūdzības iesniedzēja norādi, vai viņa transportlīdzekļa apturēšana bija atbilstoša spēkā esošajām tiesību normām, tiesu kolēģija vērš uzmanību, ka likuma „Par policiju" 12.panta 20.punkts dod policijas darbiniekam tiesības apturēt transportlīdzekli, ja ir pamats domāt, ka transportlīdzekļa vadītājs ir pārkāpis ceļu satiksmi reglamentējošo normatīvo aktu prasības vai transportlīdzeklis tiek izmantots likumpārkāpuma izdarīšanā.

Kā redzams no šī likuma jēgas, kritērijs attiecībā uz transportlīdzekļa apturēšanas tiesiskumu ir policijas darbinieka subjektīvais viedoklis un radušās pamatotas aizdomas, ka iespējams ir noticis pārkāpums. Aizdomas par to, ka transportlīdzeklis tiek vadīts alkohola vai citu apreibinošu vielu ietekmē, policijas darbiniekam var rasties, novērojot transportlīdzekļa vadīšanas īpatnības, konkrētajai ceļu satiksmes situācijai neraksturīgus manevrus, vai kādi citi apstākļi. Jebkurā gadījumā aizdomu rašanās pamatojums var būt tulkojams plaši.

Tiesu kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesa, novērtējot lietā esošos pierādījumus, deva priekšroku policijas darbinieku liecībām un dienesta ziņojumam. Pirmās instances tiesai neradās šaubas par policijas darbinieku objektivitāti.

Tiesu kolēģija, tāpat kā pirmās instances tiesa, nesaskata pamatu apšaubīt policijas darbinieku liecības un nekonstatē policijas darbinieku ieinteresētību apmelot /pers. B/.

Savukārt, likuma „Par policiju" 12.panta 18.punkts ir attiecināms uz Valsts policijas struktūrvienību masveida plānotiem pasākumiem, kuros tiek veikta liela daudzuma transportlīdzekļu vadītāju vienlaicīga apturēšana un pakļaušana pārbaudei. Likumdevējs uz šādu pasākumu veikšanas tiesiskumu ir norādījis ar īpašu likuma normu, jo leģitīmu mērķu sasniegšanai, ar attiecīga līmeņa Valsts policijas amatpersonu rīkojumu, bez acīmredzama iemesla patiešām notiek liela daudzuma transportlīdzekļu vadītāju pārbaude.

Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 43.^{5}panta pirmajai daļai, lai konstatētu alkohola reibumu, Valsts policijas darbinieki un Valsts robežsardzes darbinieki (uz valsts robežas) ir tiesīgi pārbaudīt transportlīdzekļa vadītāja izelpoto gaisu ar šim nolūkam paredzētu mēraparātu, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajām prasībām, vai nogādāt transportlīdzekļa vadītāju medicīnas iestādē šādas pārbaudes veikšanai, ja ir pamatotas aizdomas, ka viņš ir alkohola reibumā, bet izelpotā gaisa pārbaudi nav iespējams veikt vai transportlīdzekļa vadītājs nepiekrīt tās rezultātiem.

Kārtību, kādā transportlīdzekļa vadītājam nosaka alkohola koncentrāciju asinīs un izelpotajā gaisā, nosaka 2005.gada 11.janvāra Ministru Kabineta noteikumi Nr. 15 „Kārtība, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā un konstatējams narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaids".

Atbilstoši Noteikumu Nr. 15 2.punktam alkohola koncentrāciju izelpotajā gaisā transportlīdzekļa vadītājam pārbauda policijas darbinieks, izmantojot portatīvo ierīci alkohola koncentrācijas noteikšanai. Šādai pārbaudei jānotiek ar transportlīdzekļa vadītāja mutisku piekrišanu (noteikumu 3.punkts). Minēto Noteikumu Nr. 15 4.punkts noteic, ka gadījumā, ja transportlīdzekļa vadītājs nepiekrīt pārbaudes veikšanai alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā, policijas darbinieks izdara attiecīgu ierakstu Noteikumu Nr.15 8.punktā minētajā protokolā (transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokols) un attiecīgo personu divu stundu laikā nogādā tuvākajā ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai.

Tiesu kolēģija atzīst, ka lietā nepastāv strīds par faktu, ka /pers. B/ atteicās no transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes.

Kā redzams no administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem, tad ir sastādīts transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokols Nr. NB314698 (lietas 6.lapa), kas apstiprina to, ka /pers. B/ ir atteicies veikt alkohola koncentrāciju izelpotajā gaisā uz vietas, kā rezultātā /pers. B/ ir nogādāts uz ārstniecības iestādi medicīniskās pārbaudes veikšanai, un kā izriet no medicīniskās pārbaudes protokola Nr. 6087 (lietas 8.lapa) /pers. B/ ir atteicies no medicīniskās pārbaudes alkohola ietekmes noteikšanai un viņam ir konstatēts alkohola reibums klīniski.

Tiesu kolēģija norāda, ka sūdzības iesniedzēja minētais apstāklis, ka viņš nepārkāpa 301.ceļa zīmes prasības, netiks vērtēts, jo tas neattiecas uz Protokolā fiksēto pārkāpumu.

Pārējos sūdzības iesniedzēja argumentus tiesa nevērtē, jo tie nevar ietekmēt tiesu kolēģijas nolēmumu, kā arī ievērojot Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņas. Kā vairākkārt atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (sk., piemēram, 61.punktu 1994.gada 19.aprīļa spriedumā „Van de Hurk v The Netherlands" (iesnieguma Nr.16034/90)). Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmumu).

Tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa konkrētās pārkāpuma lietas izskatīšanas ietvaros ir ievērojusi vispārīgos tiesību principus un normatīvo aktu regulējumu.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{21}pantu, 289.^{22}pantu, 289.^{12}panta otrās daļas 1.punktu tiesu kolēģija

n o s p r i e d a

Atstāt negrozītu Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2013.gada 13.novembra spriedumu, bet apelācijas sūdzību **noraidīt**.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnese (personiskais paraksts) Z.Lagzdiņa

Tiesnese (personiskais paraksts) S.Arnola

Tiesnese (personiskais paraksts) S.Gļazere